

HANGYA

Szövetkezeti hírek.

A szövetkezeti nap megünneplése szövetkezeteink körében. Most érkeznek be a jelentések a szövetkezeteinknél megtartott szövetkezeti ünnepekről, melyek igazolják, hogy szövetkezeteink megértették annak nagy jelentőségét s megragadták az alkalmat, hogy tagjaik körében a szövetkezeti öntudatot és szellemet minél inkább fokozhassák és a gazda nép széles rétegét megnyerhessék a szövetkezeti mozgalom számára.

A háromszékmegyei *berecki* szövetkezet július 8-án a kath. iskola helyiségében tartotta meg nagy számú közönség jelenlétében a szövetkezeti napot. A rendezett ünnepséget igazi szövetkezeti szellem hatotta át, a mi annak lefolyásából is látható. *Hankó András* szövetkezeti elnök ismertette az ünnepségek célját és hivatását, mely szerint az egész világon fellobogó szövetkezeti szellem útján a szövetkezeti munkálkodás újabb erőre kell kapjon, hogy áldásos működését minél több emberre terjeszthesse ki. Lelkes ünnepi megnyitó beszéde után *Szabó Mariska és Fóris Victoria* együtt est énekeltek nagy tetszés mellett. Ezt követte *Csáki Lőrinc* tanuló jól átgondolt, szép szavalata. Értékes pontja volt az ünnepségeknek *Adorján Károly* rom. kath. lelkész tartalmas és tapasztalatokban gazdag beszéde a szövetkezet fejlődéséről, annak hasznáról, melyből mindenki világosan felismerhette azon nagy és fontos hivatást, melyet a szövetkezet a község gazdasági és kulturális életében már a múltban betöltött és jövőben még inkább be fog tölteni s a melynél fogva ezen közérdekű jóléti intézményt minden öntudatosan gondolkozó gazdának támogatnia és erősítenie kell. Utána *Kovács Rózsika* szavalta el „A buzaszemhez“ című költeményt, nagy tetszést aratva. Ezt követte *Szabó Jenő* ref. lelkész lendületes beszéde a szövetkezés előnyeiről, mely által verejtékes munkánk gyümölcseinek igazi élvezéséhez juthatunk. A szövetkezet fentartását mindenkinek saját érdekéből legelső kötelességévé teszi. *Szabó Mariska* és *Fóris Victoria* újabb kellemes éneke után *Dénes László* tanuló szavalta „Jöjj haza lányom“ című költeményt. Végül *Hamza György* gör. kel. lelkész igazi szövetkezeti harcosként fejtegette a szövetkezésben rejlő nagy erőt és az együtt-

működés áldásos hasznát, miáltal az egy táborba tartozó gazdanép csak a szövetkezéstől várhatja boldogulását. Az erős szövetkezeti szellemű ünnepséget *Adorján Károly* rom. kath. lelkész zárószavaival fejezte be, amikor is megköszönte az ünneplő közönség nagy érdeklődését és jövőben is kitartásra buzdított a szövetkezeti élet mellett, hogy még szebb eredményeket érhessenek el.

A *marosjárai* Hangya szövetkezet a szövetkezeti napot bekapcsolta a gazdakör által július 1-én rendezett fényes sikerű gazdanapi ünnepekké, amiről az „Erdélyi Barázda“ laptársunk egyik megelőző számában kimerítő részletességgel megemlékezett. A szövetkezeti vonatkozású részleteket kiragadva, e helyen is megörökíteni kívánjuk azt az igazi szövetkezeti szellemet, amiről marosjárai szövetkezeti vezetői tanúságot tettek. A szövetkezeti ünnep jelentőségét *Székely Miklós* szöv. igazgató tag fejtette ki, ismertette a Hangya szerepét és működését népünk érdekében, aminek sok község valóssággal felvirágozását köszönheti. A szövetkezeti eszméről, annak gazdasági és kulturális jelentőségéről és az elérhető szép eredményekről *Csekme Ferenc* esperes tartott gyönyörű, magas röptű beszédet, melyet *Székely Sándor* igazgatósági tag ismertetése követett a marosjárai szövetkezet 12 éves eredményekben gazdag múltjáról és azon kitartó munkáról, mely által a jelenlegi szép fejlődést elérhették. Az összetartásról és népünkre e tekintetben váró nagy feladatokról meggyőző erővel beszélt *Benkő Elek* marosjárai lelkész, megértésre, összetartásra és nem csüggedő munkára buzdítva a nagy számú ünneplő közönséget. Az ünnepségek későbbi keretében még *Orbán Balázs* földmives szövetkezeti igazgató tartott figyelemmel hallgatott előadást a gazdaszervezetek és a Hangya jelentőségéről, a gazdanép boldogulásának egyedüli útjaként jelölve meg ezen intézményeihez való kitartó ragaszkodást és azok támogatását.

Mindkét ünnepségek a szövetkezeti élet erkölcsi diadalát öröközték meg népünk lelkében.

Terjesszük az „Erdélyi Gazdát“
a gazdák körében!

Hír az oroszországi szövetkezeti életből.

Oroszország szövetkezeti mozgalma kellő fényt vet azon legújabb kezdeményezésre, mely szerint az orosz gazdasági intézőkörök mezőgazdasági termény és házi ipari kiállítást rendeznek Moszkvában augusztus 15-ikétől szeptember 30-ig. A kiállítást bátran mondhatjuk szövetkezeti munkálkodásnak, miután annak rendezésében tulnyomóan a szövetkezetek vesznek részt. A kiállítás az orosz gazdasági életben nagy jelentőséggel fog birni és az orosz nemzeti gazdasági élet hű kifejezője lesz, mert bemutatja azokat az újabb fejlődési eredményeket, melyeket a csaknem tönkrement orosz gazdasági élet a legutóbbi években a nagy mérvben fellendült szövetkezetek útján ismét elérhetett. A kiállítás szervezésére megválasztott intéző bizottságban részt vesznek a különböző szövetkezeti központok megbízottjai, így a Centrozozus (Fogyasztási szövetkezetek központja), a Selskhozozus (Mezőgazdasági szövetkezetek szövetsége), a Lnocentre (A lentermelő szövetkezetek szövetsége), továbbá a burgonya- és épületfa termelő szövetkezetek szövetségei és végül a Vsekoles (Fa feldolgozó házi ipari szövetkezetek egyesülete).

Az összes szövetkezeti alakulatok a kiállításon 3 csoportot fognak képezni, ugymint: a fogyasztási, mezőgazdasági és ipari szövetkezeteket. A kiállítás jelentősége szövetkezeti szempontból abban van, hogy Oroszország gazdasági helyzetéről világos képet nyújt, annak eredményeit a kereskedelem és ipar legkülönbözőbb ágazataiban bemutatja és a fejlődés szempontjából meglévő rendkívül nagy lehetőségeket is kifejezésre juttatja. Az oroszországi szövetkezeti mozgalom az ő sokoldalúságánál fogva és miután az egész belkereskedelemnek csaknem egy harmadát képezi, egyik legfontosabb tényezője az egész oroszországi gazdasági életnek, minden ágazatában nemzeti irányzatokkal van szoros összekapcsolva. A kiállítás szövetkezeti ágazata a szövetkezeti mozgalmat mint teljes egységet, mely gazdaságilag egységes terv és világosan meghatározott célok szerint irányoztatik, juttatja kifejezésre és demonstrálni fogja, hogy a szervezkedés, kereskedelem, termelés és pénzügyi gazdálkodás terén mily ered-

ményeket ért el már eddig és jövő fejlődésének mik a lehetőségei.

Az orosz szövetkezeti mozgalom nagy súlyt helyez a többi államok részvételére a kiállításon, hogy ezáltal a nemzetközi szövetkezeti mozgalom céljainak egységessége és szolidaritása kifejezésre juthasson és a nemzetközi áruforgalom kiépítésének lehetőségét szövetkezeti alapon is bebizonyíthassák. Az orosz szövetkezetek célja a kiállítással egy egységes szövetkezeti front kiképzése, mely célból a Centrozojus a nemzeti szövetkezeti szervezetekhez meghívót küldött, hogy vegyenek részt a kiállításon és tekintsék azt meg.

A központ közleményei.

Áruosztályunk felhívja a szövetkezetek figyelmét a csépléshez szükséges és raktárainkon levő **nehéz benzínre, gépolajra, hengerolajra**, mely cikkekből, tekintettel a cséplések alkalmával való nagy mérvű fogyasztásukra, minden szövetkezet kellő készlettel lássa el üzletét, hogy kellőképp kielégíthesse a tagok szükségletét. Körzeti raktárainkat nagyobb mennyiségben szereltük fel benzinnel, gép- és hengerolajjal, minélfogva a szövetkezetek bármikor beszerezhetik raktárainkból ezen cikkekből is szükségletüket.

Értesítjük azonkívül szövetkezeteinket, hogy elsőrendű kivitelben lámpa áruink érkeztek a következő fajtákból: **Fali-, függő-, asztali-, szoba lámpák, üzleti lámpák és istálló lámpások, valamint ezekhez való mindennemű fetszerelések.**

Ezen cikkekből is elláttuk valamennyi raktárunkat, tehát szövetkezeteink közvetlenül raktárainkhoz adják fel megrendeléseiket a lámpaárakra vonatkozólag is.

Ügyvezetés.

Értesítjük szövetkezeteink ügyvezetőit, hogy az árdragítási törvény értelmében megkívánt árjegyzéket elkészítettük szövetkezeteink számára és valamennyi szövetkezethez egy példányt kiküldöttünk. Ahogy azt az ügyvezetők kézhez veszik, a raktárkönyv alapján az árakat írják ki az árjegyzéken és a kitöltött árjegyzéket fűgesszék ki látható helyen. Árváltozás esetén az első rovatba írott árak kitörölendők és utánuk beírandó az újabb, érvényes ár. Az árak feltüntetése és az árjegyzék kifüggesztése halaszthatatlan kötelessége mindenik szövetkezetnek, mert mulasztás esetén 10.000 leig szóló pénzbüntetéssel és az igazgatósági tagok elzárásával sújthatja a hatóság a szövetkezeteket.

Amennyiben valamelyik szövetkezethez egy héten belül nem érkezne ki a központunk által nyomtatott árjegyzék, úgy ezt azonnal reklamálják meg, hogy ismételtén kiküldhessük.

Felhívás.

Felkérjük mindazon szövetkezeteinket, a hol a július 8-iki szövetkezeti napot nagyobb ünnepség keretében ünnepelték meg, szíveskedjenek az ünnepség lefolyásáról részletesen és mielőbb értesíteni központunkat, hogy lapunkban is megemlékezhessünk a megtartott szövetkezeti ünnepségekről.

A régi erkölcsök ereje.

Akik csak félig-meddig is figyelemmel kísérik a hazai és külföldi szövetkezeti életet, már régóta meggyőződhetnek arról, hogy ez a mozgalom az egész világon erősödőben van. Olyan országok, amelyekben a háboru előtt még csak névről sem ismerték a szövetkezeti gondolatot, mint például Kelet-Ázsia alig ismert nevű vidékei, most tömegesen küldik flakát azokra a kulturhelyekre, ahol megtanulhatják a szövetkezeti munka alapjainak lerakását. Nem is beszélünk arról, hogy milyen nagy lendület észleltünk a középeurópai államokban, ahol egyre közelebb látszik jönni az idő, amikor minden falunak meglesz a maga szövetkezete.

Ha azonban az igazságot akarjuk szem előtt tartani, úgy mindezeknek ellenére ki kell jelentenünk, hogy a szövetkezeti mozgalom még nagyon távol van attól, hogy azokat az eredményeket mutassa fel, amelyeket tőle a jelen gazdasági és politikai viszonyok megkívánnak. A háborus nélkülözések megtanították a fogyasztókat arra, hogy egyetlen erejük az *összszertartásban* van, ők azonban — sajnos — ebből a tanulságból *nem okultak kellőleg, nem tettek annyit a szövetkezeteikért, mint amennyit kellett volna*, hogy egész munkát végezzenek. Nagyon sok esetben az eredmények csak látszólagosak, a nagy számok, amelyeket a pénz elértéktelenedése varázsolt eléánk, a valóság képét elhomályosítják előttünk; oltan is fellendülést mutatnak, ahol a valóságban hanyatlásról, vagy a legjobb esetekben egyhelyben maradásról van szó.

Egyik főoka annak, hogy úgy a fogyasztási, mint a hitelszövetkezeti mozgalom nem áll a fejlettségének megkívánt fokán, a *pénz értékének állandó ingadozásában rejlik.*

Nagyon jellemző a mostani rendezetlen gazdasági viszonyokra, hogy a szövetkezeteknek *éppen altruisztikus jellemvonása a legfőbb akadály annak hogy megbirkózzanak az eléjük tornyosuló nehézségekkel.* A szövetkezet állandóan szem előtt tartja azt, hogy nem a tagok vannak ő érte, hanem éppen ellenkezőleg, *neki kell a tagjai érdekét szolgálnia.* Vagyis a hitelszövetkezet nem számíthat adott kölcsönei után uzsorakamatot, mint azt a könnyebb lelkiismereti vállalatok — tisztelet a kivételnek — szelvényben-hosszában teszik. A fogyasztási szövetkezet pedig eladott áru eladásánál megelégszik azzal a minimális haszonnal, amelyre saját létének fenntartására okvetlenül szüksége van.

Ezek a röviden vázolt okok sokszor nagyon nehéz helyzetbe juttatták a szövetkezetet, mert bizonyos fokig védtelenné teszik azokban a harcokban, amelyeket minduntalan fel kell vennie a kedvezőtlen gazdasági viszonyokkal. De vajjon kinek lenne abból kára, ha ez a küzdelem a szövetkezet halálával végződne? Egészen bizonyos, hogy tagjai, a fogyasztókönység milliói lennének kitéve ez által még fokozottabb mértékben a maguk javát nagyon is buzgón szolgáló merkantil körök mesterkedéseinek. Ezért a legegyszerűbb kötelesség önmagunk iránt, annak a meglátása, hogy *ilyen nagyon nagy jelentőségű kérdés megoldásáról van szó.*

A szövetkezet méltán elvárhatja tagjaitól azt, hogy *számoljanak a gazdasági viszonyokkal* és belássák az összetartás nagy jelentőségét, amelynek érdekében pillanatnyi és inkább látszólagos, mint *tényleges áldozatoktól sem szabad visszariadniok* akkor, amidőn minden jel arra mutat, hogy ezért hőseges kárpótlást fog-

nak nyerni. Neveiségesnek lehetne mondni, ha nem volna sokkal inkább szomorú, hogy *akárhány hitelszövetkezet alig rendelkezik annyi alaptőkével, amelynek összegével egy pár cipőnek az ára is fedezést nyerne.* Nem sokkal jobb a helyzet a fogyasztási szövetkezeteknél; itt is akárhány szövetkezet még mindig olyan értékű üzletrészekkel dolgozik, amelyeknek az ára talán *egy pipaszórat* képvisel.

Nagyon jól tudjuk, hogy mi a szövetkezeti tagok ezen közömbösségének az oka. Ezek azzal érvelnek, hogy a szövetkezet magához szívja tőküket, pénzüket, amely azután oltan idővel elértéktelenedik. Hogy a kérdésnek ez az oldala a szövetkezetekre nézve nehéz feladatot jelent, azt senki sem fogja megtagadni, de hogy a mérleg másik oldalán mi van, azt is számításba kell vennünk.

Meg kell látnunk *azokat az erkölcsi és anyagi előnyöket*, amelyeket a szövetkezet nyújt tagjainak azáltal, hogy megadja nekik azt az erőt, amit a szervezetség ad és hozzájuttatja őket ahhoz, hogy úgy áru-, mint hitelszükségletüket a képzelhető legjutányosabban tudják kielégíteni.

Csak egy megoldása van a szövetkezeti hálózat megerősítésének és felvirágoztatásának, ez pedig az, hogy a *régi erkölcsök erejét kell hajlékonyra és elevenre tenni.* Soha a történelem folyamán nagyobb szükség nem volt arra, hogy az elvadult önzés és féktelen anyagiasság, társadalom- és erkölcsromboló hatásait megfelelő ellenőrk — *a szövetkezés és az altruizmus* — alkalmazásával ártalmatlanná tudjuk tenni.

Csakis ezen az uton vagyunk képesek elérni azt, hogy a szövetkezeti mozgalom sikerrel vivja meg harcát és hozza meg a régóta várt javulást.

HIRDETÉSEK.

Szm. Hidegkuti fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi augusztus hó 5-én d. u. 3 órakor a községházánál 1921—22 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi aug. hó 12-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Az üzletrészitőke emelése. 8. Netaláni indítványok. 1920 dec. 31-én a tagok száma 117, üzletrészeinek száma pedig 284 volt. Az év folyamán belépett régi tag 262 üzletrésszel. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Szm. Hidegkut, 1923. évi június hó 27-én

Az igazgatóság.

Pásztortűz

szépirodalmi hetilap. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Str. Reg. Mária 35. sz.

Előfizetsi díj egész évre 160 Lei.

A „Hangya” című mellékletet szerkesztli:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

az E. O. E. titkára.